

Nr 42.

Ankom till riksdagens kansli den 20 juni 1942 kl. 11 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 126 § 1 mom. taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

I en den 24 april 1942 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 290, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 126 § 1 mom. taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Härigenom förordnas, att 126 § 1 mom. taxeringsförordningen den 28 september 1928¹ skall erhålla följande ändrade lydelse.

126 §.

1 mom. Vid handläggning — — — slutet ense.

Utan hinder av vad i första stycket sägs äger Kungl. Maj:t beträffande vissa grupper av ifrågavarande mål föreskriva, att bestämmelsen om särskilda ledamöters deltagande i målens handläggning ej skall äga tillämpning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1943.

¹ Senaste lydelse se SFS 1930:50.

Beträffande motiveringen för detta förslag, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, får utskottet hänvisa till förenämnda statsrådsprotokoll.

I proposition nr 289 angående anslag till kammarrätten för budgetåret 1942/43 har Kungl. Maj:t framlagt förslag till ändrad organisation av kammarrätten. Nämnda förslag överensstämmer i huvudsak med ett av beskattningsorganisationssakkunniga upprättat förslag i ämnet. I anledning av nyssnämnda proposition, som remitterats till statsutskottet för förberedande behandling, har statsutskottet i utlåtande nr 219 tillstyrkt bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Jämlikt 126 § 1 mom. taxeringsförordningen skall vid handläggning i kammarrätten av mål angående fastighets- och virkestaxering deltaga tre av kammarrättens ledamöter, därav ordföranden å ämbetsverkets fastighetstaxeringsavdelning och ytterligare ett kammarrättsråd, samt två av Kungl. Maj:t förordnade särskilda ledamöter.

I syfte att åstadkomma arbets- och kostnadsbesparing hade beskattningsorganisationssakkunniga beträffande fastighets- och virkestaxeringsmål, vid vilkas handläggning icke föreläge behov av den speciella sakkunskap, som de särskilda ledamöterna representerade, föreslagit, att nämnda mål skulle avgöras av de tre kammarrättens ledamöter, om vilka stadgas i 126 § 1 mom. taxeringsförordningen. Enligt de sakkunnigas förslag borde härav föranledd ändring vidtagas i nämnda stadgande.

I den föreliggande propositionen, nr 290, har framlagts ovanberörda förslag till ändring av 126 § 1 mom. taxeringsförordningen.

I anledning av vid 1941 års riksdag väckta motioner (I: 30 och II: 43) angående beskattningsmyndigheternas sammansättning och verksamhet m. m. hade samma års bevillningsutskott att taga ställning till bl. a. frågan om de olägenheter, som ansåges sammanhånga med att beskattningsprocessen vore skriftlig. I avgivet utlåtande över motionerna hade kammarrätten yttrat sig om denna fråga (bevillningsutskottets betänkande 1941 nr 24, sid. 3—4). I nyssnämnda av riksdagen godkända betänkande anförde 1941 års bevillningsutskott beträffande denna fråga följande:

»I likhet med kammarrätten finner utskottet beskattningsnämndernas och överinstansernas nuvarande organisation och arbetsförhållanden icke medgiva, att en muntlig förhandlingsordning eller vidgad skriftlig procedur gives större utrymme i beskattningsmålen än som redan nu är fallet. Såsom kammarrätten upplyst, har det muntliga förfarandet därstädes ej fått någon större praktisk användning. Såvitt utskottet har sig bekant torde icke heller hos taxeringsnämnderna sagda förfarande praktiseras i någon större utsträckning, ett förhållande som bland annat torde sammanhånga med, att taxeringsnämnderna hava en relativt begränsad tid till sitt förfogande för fullgörande av det dem åvilande arbetet. Det ligger i sakens natur, att en muntlig förhandlingsordning i större omfattning än som nu tillämpas skulle

medföra ytterligare dröjsmål med ärendenas handläggning samt ökning av vederbörande myndigheters redan nu stora arbetsbörda ävensom stegring av kostnaderna för de enskilda parterna. Även om den muntliga förhandlingsordningen hos kammarrätten för närvarande icke synes möjlig att genomföra, finner utskottet det likväl vara sannolikt att vid en partiell omorganisation av ämbetsverket den redan nu praktiserade metoden med införande av påminnelser och förklaringar från parterna kan komma att givas vidgat utrymme vid målens handläggning. En sådan ordning skulle givetvis verka till gagn för ärendenas riktiga bedömande.»

Såsom framgår av den förut lämnade redogörelsen sammanhänger det nu föreliggande förslaget med det i proposition nr 289 framlagda förslaget om ändrad organisation av kammarrätten. Då sistnämnda proposition tillstyrkts av statsutskottet (utlåtande nr 219), föreslår utskottet bifall till förevarande proposition nr 290.

Utskottet.

I detta sammanhang finner sig utskottet böra erinra om, att förslaget om ändrad organisation av kammarrätten utgör ett led i de åtgärder, som förordats av 1941 års riksdag på hemställan av samma års bevillningsutskott, i syfte att åstadkomma en snabbare handläggning av beskattningsmålen. Enligt utskottets mening är det synnerligen angeläget, särskilt under nu rådande förhållanden, med den stora betydelse beskattningsfrågorna hava för såväl det allmänna som de skattskyldiga, att snarast möjligt avlägsna de brister, som vidlåda taxeringsorganisationen. En ändring av kammarrättens organisation kan visserligen förutsättas medföra minskad tidsutdräkt med beskattningsmålen handläggning därstädes. Åtgärden torde dock icke erhålla den betydelse, som därmed åsyftats, om icke jämväl frågan om beskattningsnämndernas, särskilt prövningsnämndernas, omorganisation snarast bringas till lösning. Utskottet förutsätter därför, att denna fråga ägnas fortsatt uppmärksamhet, samt att förslag till ändrade bestämmelser härutinnan snarast möjligt förelägges riksdagen.

På sätt framgår av den förut lämnade redogörelsen anförde 1941 års bevillningsutskott beträffande frågan, huruvida en muntlig förhandlingsordning kunde givas större utrymme i beskattningsmålen än som redan vore fallet, att en sådan ordning hos kammarrätten då icke syntes möjlig att genomföra. På skattelagstiftningens område har som bekant utvecklingen under de senaste åren gått i den riktningen, att nämnda lagstiftning blivit mera invecklad och svårtillämplig för såväl beskattningsmyndigheterna som de skattskyldiga. Sannolika skäl tala för, att beskattningsfrågorna under en lång tid framåt komma att få mycket stor betydelse för alla därav berörda parter. Vid sådant förhållande finner utskottet angeläget, att åtgärder vidtagas i syfte att ernå en så tillfredsställande handläggning av beskattningsärendena som möjligt. Därest en omorganisation av kammarrätten enligt det framlagda förslaget genomföres, ifrågasätter utskottet, huruvida icke, då beskattningsfrågor av mera invecklad och omfattande natur äro föremål för kammarrättens prövning, det skulle vara av värde för frågornas riktiga bedömning, om parterna i sådana mål hade möjlighet att muntligen framföra sina synpunkter på den föreliggande tvistefrågan. Utskottet anser sig sålunda böra

förorda, att denna fråga ägnas närmare uppmärksamhet i samband med den fortsatta utredningen angående taxeringsmyndigheternas omorganisation.

Utskottet ifrågasätter jämväl, huruvida det icke skulle vara ändamålsenligt, att en föreskrift infördes om rätt för kammarrätten att återförvisa där anhängiggjorda mål till förnyad handläggning av prövningsnämnd. Stundom torde nämligen förekomma att, sedan besvär hos kammarrätten anförts över prövningsnämnds beslut, ny utredning förebringas i målet men att denna icke är så fullständig, att kammarrätten utan ytterligare utredning kan taga slutlig ståndpunkt till den föreliggande tvistefrågan. En anordning av nyss antydd natur skulle säkerligen, även om densamma föranledde en viss tidsutdräkt med målens handläggning hos nämnda myndigheter, likväl bidra till en minskning av antalet mål hos regeringsrätten. Även denna fråga finner utskottet lämpligen böra tagas under omprövning i förut berörda sammanhang.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 290, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändrad lydelse av 126 § 1 mom. taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Stockholm den 20 juni 1942.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärq, Elon Andersson, friherre Lagerfelt*, Sjö-dahl, Robert Berg, Aronsson*, Herman Ericsson och Sandström*; samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren, Björklund, Olsson i Gävle, Orgård, Falk, Lundell, Kilbom, Jonsson** i Skedsbygd, *De Geer** och *Henriksson**.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.